

## แบบประเมินตนเองวัดต้นแบบเชิงนิเวศ

แบบประเมินตนเองวัดต้นแบบเชิงนิเวศฉบับนี้ จัดทำขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้วัดสามารถตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของตนเองตามแนวคิด “TEMPLE GREEN Model” รูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมวัดเชิงนิเวศ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และ เป็นต้นแบบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้แก่ชุมชน

### การแปลผลร้อยละของคะแนนรวม

| ระดับคะแนน  | ระดับการพัฒนา                                               |
|-------------|-------------------------------------------------------------|
| 85 - 100%   | ระดับดีเยี่ยม<br>(วัดต้นแบบเชิงนิเวศ)                       |
| 70 - 84%    | ระดับดี<br>(มีการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน)             |
| 55 - 69%    | ระดับปานกลาง<br>(มีการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมระดับพื้นฐาน) |
| 40 - 54%    | ระดับพอใช้<br>(เริ่มมีการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม)          |
| ต่ำกว่า 40% | ระดับต้องปรับปรุง<br>(ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน)               |

## แบบประเมินระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด

| ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                            | ระดับการขับเคลื่อน |   |   |   |   |
|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|---|---|---|---|
|                                                                          | 5                  | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>การกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อม (Environmental Policy)</b>                  |                    |   |   |   |   |
| 1. มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมภายในวัด                               |                    |   |   |   |   |
| 2. มีการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นลายลักษณ์อักษร                     |                    |   |   |   |   |
| 3. นโยบายของวัดสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ                                |                    |   |   |   |   |
| 4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อม                 |                    |   |   |   |   |
| 5. กำหนดผู้รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมในวัด                              |                    |   |   |   |   |
| 6. มีการประเมินนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมทุกปี                                |                    |   |   |   |   |
| <b>การวางแผน (Planning)</b>                                              |                    |   |   |   |   |
| 7. มีการจัดทำแผนในการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม                            |                    |   |   |   |   |
| 8. มีการจัดทำแผนเพื่อให้บรรลุนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อม                  |                    |   |   |   |   |
| 9. บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน                          |                    |   |   |   |   |
| 10. วัตถุประสงค์และเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมมีความชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร |                    |   |   |   |   |
| 11. มีแผนการดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบาย                                   |                    |   |   |   |   |
| 12. มีผู้รับผิดชอบด้านการวางแผนอย่างชัดเจน                               |                    |   |   |   |   |

| ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                     | ระดับการขับเคลื่อน |   |   |   |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---|---|---|---|
|                                                                                   | 5                  | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>การประยุกต์ปฏิบัติการและดำเนินการ (Implementation and Operation)</b>           |                    |   |   |   |   |
| 13. มีการกำหนดผู้ปฏิบัติการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร                                  |                    |   |   |   |   |
| 14. มีการส่งบุคลากรเข้าอบรมพัฒนาศักยภาพด้านสิ่งแวดล้อม                            |                    |   |   |   |   |
| 15. มีการให้ข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมทั้งประสานความร่วมมือแก่ผู้เกี่ยวข้อง |                    |   |   |   |   |
| 16. มีมาตรฐาน เกณฑ์และตัวชี้วัด การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม                       |                    |   |   |   |   |
| 17. มีการปรับกิจกรรมการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์                          |                    |   |   |   |   |
| 18. มีการดำเนินการแก้ไขหรือป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม                                |                    |   |   |   |   |
| <b>การตรวจสอบและการแก้ไข (Checking and Corrective Action)</b>                     |                    |   |   |   |   |
| 19. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบตรวจสอบแก้ไขไว้ชัดเจน                                   |                    |   |   |   |   |
| 20. มีการกำหนดดัชนี ตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม                  |                    |   |   |   |   |
| 21. มีการสรุปปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินงาน และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ           |                    |   |   |   |   |
| 22. มีการกำหนดวิธีการในการเก็บและทำลายเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน                 |                    |   |   |   |   |
| 23. มีการกำหนดแผนและวิธีการตรวจสอบระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม                        |                    |   |   |   |   |

| ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                         | ระดับการขับเคลื่อน |   |   |   |   |
|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---|---|---|---|
|                                                                                       | 5                  | 4 | 3 | 2 | 1 |
| 24. มีการติดตามแผนและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง                                      |                    |   |   |   |   |
| <b>การพิจารณาทบทวน (Management Review)</b>                                            |                    |   |   |   |   |
| 25. ผู้บริหารมีการทบทวนกระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อม                                     |                    |   |   |   |   |
| 26. มีการดำเนินการทบทวนอย่างต่อเนื่อง                                                 |                    |   |   |   |   |
| 27. มีการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ และบันทึกการประชุมในการพิจารณาทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อม |                    |   |   |   |   |
| 28. มีการบันทึกผลการตรวจสอบการจัดการสิ่งแวดล้อม                                       |                    |   |   |   |   |
| 29. มีการบันทึกการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อม      |                    |   |   |   |   |
| 30. มีการปรับปรุงการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ                                 |                    |   |   |   |   |

### แบบประเมินกิจกรรมขับเคลื่อนระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                              | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                               | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| <b>1. G: Garbage (การจัดการมูลฝอย)</b>                                        |            |    |          |
| 1. มีการกำหนดหรือมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบแก่ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง          |            |    |          |
| 2. มีการให้ความรู้ในการจัดการมูลฝอยทุกประเภท ตั้งแต่การรวบรวม เคลื่อนย้าย การ |            |    |          |

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                                                                                | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                                                                                                 | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| นำไปใช้ประโยชน์และการกำจัดอย่าง ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล                                                                                         |            |    |          |
| 3. มีการกำหนดให้มีการคัดแยกมูลฝอยทั่วไปอย่างน้อย 3 ประเภท ได้แก่ มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ มูลฝอย อินทรีย์ และมูลฝอยทั่วไป                          |            |    |          |
| 4. จัดให้มีถุงหรือภาชนะสำหรับบรรจุมูลฝอยทั่วไปและ มูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่ที่เหมาะสม ทนทาน ไม่ฉีก ขาดง่าย ไม่รั่วซึม ขนาดเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้าย |            |    |          |
| 5. จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยที่เพียงพอและเหมาะสม กับประเภท ปริมาณมูลฝอย                                                                         |            |    |          |
| 6. ผู้ปฏิบัติงานรวบรวมและเคลื่อนย้ายมูลฝอยทั่วไป ต้องสวมชุดที่รัดกุม และสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่เหมาะสม                                      |            |    |          |
| 7. มีการกำหนดเส้นทาง และเวลาในการเคลื่อนย้ายมูล ฝอยทั่วไป                                                                                       |            |    |          |
| 8. มีการบรรจุมูลฝอยในปริมาณที่เหมาะสม มัดหรือปิด ปากถุงให้แน่นเพื่อป้องกันการหก หล่นของมูลฝอย                                                   |            |    |          |
| 9. มีรางหรือท่อระบายน้ำเสียหรือระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อ รวบรวมน้ำเสียไปจัดการตามที่กฎหมายกำหนด                                                     |            |    |          |
| 10. มีการกำหนดขอบเขตบริเวณที่ตั้งสถานที่พักรวมมูล ฝอยทั่วไป                                                                                     |            |    |          |

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                                 | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                                                  | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| <b>2. R: RESTROOM (การพัฒนาส้วมตาม มาตรฐานส้วม สาธารณะไทย (HAS) และการจัดการสิ่ง ปฏิกูล)</b>     |            |    |          |
| 1. พื้น ผนัง เพดาน โถส้วม ที่กีดโถส้วม โถ ปัสสาวะ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก                           |            |    |          |
| 2. น้ำใช้สะอาด เพียงพอ และไม่มีกลิ่นน้ำยุง ภาชนะเก็บกัก น้ำ ชันตักน้ำสะอาด                       |            |    |          |
| 3. กระดาษชำระเพียงพอต่อการใช้งาน                                                                 |            |    |          |
| 4. อ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ กระจก สะอาด ไม่มี คราบสกปรก                                               |            |    |          |
| 5. สบู่ล้างมือ พร้อมให้ใช้ตลอดเวลาที่เปิด ให้บริการ                                              |            |    |          |
| 6. ถังรองรับมูลฝอย สะอาด มีฝาปิด อยู่ใน สภาพดี                                                   |            |    |          |
| 7. มีการระบายอากาศดี และไม่มีกลิ่นเหม็น                                                          |            |    |          |
| 8. สภาพท่อระบายสิ่งปฏิกูลและถึงเก็บกักไม่ รั่ว แตก หรือ ชำรุด                                    |            |    |          |
| 9. จัดให้มีการทำความสะอาด และระบบการ ควบคุมตรวจ ตราเป็นประจำ                                     |            |    |          |
| 10. จัดให้มีส้วมนั่งราบสำหรับผู้พิการ ผู้สูงวัย หญิงตั้งครรภ์และ ประชาชนทั่วไปอย่างน้อย หนึ่งที่ |            |    |          |
| <b>3. E: ENERGY (การจัดการด้าน พลังงาน และทรัพยากร)</b>                                          |            |    |          |
| 1. มีนโยบายและมาตรการประหยัดไฟฟ้า                                                                |            |    |          |

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                                  | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                                                   | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| 2. มีการปฏิบัติตามนโยบายและมาตรการประหยัดไฟฟ้าที่กำหนด                                            |            |    |          |
| 3. มีข้อมูลการใช้ไฟฟ้าและวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานการณ์การใช้ ไฟฟ้า                                |            |    |          |
| 4. มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลงอย่างน้อย 1% (เปรียบเทียบกับปีที่ ผ่านมา)                               |            |    |          |
| 5. มีการกำหนดมาตรการประหยัดน้ำประปา                                                               |            |    |          |
| 6. มีแผนในการตรวจสอบ ซ่อมบำรุงรักษาระบบจ่ายน้ำประปา                                               |            |    |          |
| 7. มีการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดน้ำประปาที่กำหนด                                                |            |    |          |
| 8. มีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี การประหยัดน้ำมาใช้                                                   |            |    |          |
| 9. มีการดำเนินการตามมาตรการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง                                                |            |    |          |
| 10. มีการดำเนินการตามมาตรการประหยัดกระดาษ                                                         |            |    |          |
| <b>4. E: ENVIRONMENT (การจัดการสิ่งแวดล้อม)</b>                                                   |            |    |          |
| 1. บริเวณภายในวัด สะอาดเป็นสัดส่วนมีป้ายต่าง ๆ ชัดเจน ตามมาตรฐาน สีและเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัย |            |    |          |
| 2. มีมาตรการในการควบคุมและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ ลูกน้ำยุงลาย                                       |            |    |          |
| 3. มีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง                                           |            |    |          |

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                                  | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                                                   | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| 4. มีช่องระบายอากาศไม่น้อยกว่าหนึ่งใน 10 ของพื้นที่ ห้องหรือมีการระบายอากาศอื่นใดที่มีประสิทธิภาพ |            |    |          |
| 5. มีอุปกรณ์ดับเพลิงที่อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งานติดตามอาคาร                                         |            |    |          |
| 6. มีระบบสัญญาณแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้และแสงสว่าง ไฟฟ้าฉุกเฉิน                                     |            |    |          |
| 7. มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย รายละเอียดของแผน ป้องกันและระงับอัคคีภัย                          |            |    |          |
| 8. มีการดำเนินงานกิจกรรมที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่                                          |            |    |          |
| 9. มีระบบรวบรวมน้ำเสียแยกจากรางระบายน้ำฝน และอยู่ในสภาพใช้งานได้                                  |            |    |          |
| 10. มีการสร้างความร่มรื่นหรือพื้นที่สีเขียวหรือจุดพักผ่อน                                         |            |    |          |
| <b>5. N: NUTRITION (การจัดการด้านโภชนาการ)</b>                                                    |            |    |          |
| 1. พื้นสะอาด ไม่มีเศษขยะ หรือเศษอาหาร                                                             |            |    |          |
| 2. เป็นเขตปลอดบุหรี่ ตามกฎหมายการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ                                             |            |    |          |
| 3. มีน้ำดื่ม น้ำใช้สะอาด และมีปริมาณเพียงพอ                                                       |            |    |          |
| 4. ที่เก็บน้ำดื่ม สะอาดมีฝาปิด มีก๊อกสำหรับเปิด                                                   |            |    |          |
| 5. น้ำใช้ เป็นน้ำประปา หรือน้ำที่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพน้ำ                                         |            |    |          |

| กิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัด                                                              | เกณฑ์คะแนน |    |          |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|----|----------|
|                                                                                               | ดีเยี่ยม   | ดี | ปรับปรุง |
| 6. มีการจัดโต๊ะหรือเก้าอี้ ที่ใช้บริโภคอาหาร สะอาด ไม่ชำรุดและ ไม่มีคราบสกปรก                 |            |    |          |
| 7. มีอ่างล้างมือ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก ใช้การได้ดี                                             |            |    |          |
| 8. มีการแยกเศษอาหาร ออกจากมูลฝอยประเภทอื่น                                                    |            |    |          |
| 9. ร้านอาหารภายในวัด ได้มาตรฐาน สุขาภิบาลอาหารตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร |            |    |          |
| 10. จัดให้มีบริการน้ำอุปโภค/บริโภคที่สะอาด                                                    |            |    |          |